

ȘI MEDIC, ȘI ÎNDRUMĂTOR, ȘI SUFLETIST...

Valeriu Cușnir,
doctor habilitat în științe medicale,
profesor universitar, șeful Catedrei de
oftalmologie și optometrie,
USMF „Nicolae Testemițanu”,
Cavaler al Ordinului *Gloria Muncii*

Născut la Horodiștea Călărașului, în inima Codrilor, profesorul universitar Constantin Ețco este exponentul unei generații care putea să meargă pe calea moșilor și strămoșilor, să plugărească, dar soarta le-a dictat o altă traiectorie și ei au urcat cu multă îndârjire pe culmile științei.

Modest, erudit, dornic de a însuși și a cunoaște tainele medicinei, el a pășit pas cu pas pe poteca unei cariere didactice grele, dar necesare în vederea asigurării unei continuități în mersul înainte al generațiilor: medic, asistent, doctor, doctor habilitat, profesor universitar. Toate sunt niște etape ale vieții, niște trepte urcate cu sacrificii și cu mult curaj. Palmaresul științific al profesorului universitar, academician al Academiei internaționale de Informatizare și Management, este imens. El a fost autor al peste 760 de lucrări științifice și științifico-didactice, al 35 de monografii și 80 de manuale. Sub conducerea profesorului Constantin Ețco au fost susținute 40 de teze de doctor și de doctor habilitat. Ne-am cunoscut mai îndeaproape în perioada de studii în postdoctorat, când aveam nevoie de o echipă care să cerceteze problemele inflamației în oftalmologie. Dumnealui, fiind pe atunci șef al Departamentului de doctoratură, m-a ajutat să demonstrez importanța proiectului și să obțin un loc de doctorand la tema dată. Această inițiativă s-a soldat cu succes și, în urma deciziei luate, până la urmă am susținut două teze (de doctor și de doctor habilitat). Acesta a fost începutul carierei mele de cercetător și conducător al tezelor de doctorat, care continuă și în prezent. Și atunci, și ulterior, profesorul Constantin Ețco mi-a fost mentor, coleg experimentat și prieten. Am făcut proiectul la o lucrare științifică comună în domeniul reabilitării pacienților cu dizabilități în Republica Moldova, care s-a soldat cu susținerea cu succes a tezei. Editând lucrările sale, mi le oferea cu autograf, propunându-mi să iau cunoștință cât mai repede de ele și să le pun în practică. Inclusiv, îmi împărtășea din cunoștințele sale în domeniul biostatisticii. Consider că lucrările „Didactica universitară” (partea I – 2007, partea II – 2011) și „Psihologia studentului contemporan” (2010) sunt surse minunate de autoinstruire și de instruire a cadrelor didactice din Universitatea noastră. Profesând în domeniul oftalmologiei mai mult de 40 de ani, mi-am dat seama că cea mai mare satisfacție o am atunci când văd ucenicii mei – foști

doctoranzi, rezidenți – ajunși specialiști de vază în Republica Moldova. Și mă simt nespus de mândru când pot să-i ajut pe foștii și actualii mei profesori și mentori, care apelează la mine. Tot așa, fără îndoială, se simțea și profesorul C. Ețco atunci când îl ajutam în bolile oculare atât eu, cât și feciorul meu Vitalie, precum și alți ucenici ai mei și ai dumnealui, actuali doctori renumiți. Și acestea mi le spunea de fiecare dată când ne întâlneam în clinică și ne doream ca și copiii noștri să prospere în știință. Era foarte disciplinat în calitate de pacient (suferind de diabet, avea și probleme destul de serioase cu vederea) și de persoană particulară. De multe ori îmi mărturisea, cu deosebită căldură, despre mentorul său, care i-a determinat destinul – emblematicul ministru Nicolae Testemițanu, despre metodele lui de a comunica, a convinge, a soluționa probleme mai mici sau mai mari, iscate în diverse situații. Profesorul Constantin Ețco a fost un pedagog iscusit, educator priceput al cadrelor tinere, un savant talentat ce îndruma prin propria pildă cadrele didactice și studenții. Toate acestea, bineînțeles cu suportul mai multor colaboratori, au făcut ca USMF să fie cea Alma Mater pe care o știm în ultimii 30 de ani, de când poartă numele ilustrului cercetător, pedagog și manager al sistemului de sănătate, Nicolae Testemițanu. Absolvenții noștri, deja 75 de ani la rând, îi duc faima în Republica Moldova și în multe state din lume, dând dovadă de un înalt profesionalism și etică medicală. Constantin Ețco a plecat dintre noi prea devreme, la vârsta maturității științifice, când putea crește noi discipoli, ajuta în formarea cadrelor didactice. Dar oamenii buni rămân și trăiesc în amintiri. Pentru totdeauna, un loc aparte în cohorta lor îl ocupă Savantul, Omul cu destinul împlinit Constantin Ețco, care a lăsat în sistemul de educație al USMF „Nicolae Testemițanu”, în sistemul ocrotirii sănătății al Republicii Moldova o moștenire imensă, ce merită să fie păstrată și completată conform priorităților contemporane. Or, prin această moștenire, profesorul C. Ețco își ocupă locul binemeritat în patrimoniul național al Moldovei și al Neamului nostru românesc.

(CONSTANTIN EȚCO - MAGUL DIN ȚARA
GORUNILOR, Chișinău, 2021, pp. 296-298)